

Antwoorden op de technische vragen Energiepact Heemstede GroenLinks en CDA

IN dit document vindt u de antwoorden op de schriftelijke technische vragen van Groen Links en het CDA over het Energiepact Heemstede. Dit besluit staat op de agenda van de commissie Middelen van aanstaande woensdag 20 september.

Antwoorden op de vragen van Groen Links

Vraag 1

Pag. 3 De doelstelling van het Energiepact is de CO₂ uitstoot naar beneden brengen. Waarom wordt het vergroten van de biodiversiteit genoemd als onderdeel van dit Energiepact, als dit niet direct bijdraagt aan het naar beneden brengen van de CO₂ uitstoot? Gaan de opgaven die voortkomen uit klimaatverandering niet door elkaar lopen? Verder op in het stuk wordt ook het opvangen van regenwater genoemd als maatregel. Wij zouden willen zien dat dit stik zich primair richt op het decarboniseren van onze energievoorziening. Klimaat adaptatie zou uitgewerkt kunnen worden in het groenbeleidsplan. Dat er koppelkansen zijn in de uitvoering is prima, maar in het beleid is een duidelijke scope beter naar onze mening.

Het verhogen van de biodiversiteit draagt zeker bij aan meer opname van CO₂ en daarmee ook de verlaging van de CO₂ in de atmosfeer. Bepaalde planten of bomen vangen veel meer CO₂ op dan andere en hier houden we rekening mee als we in een wijk aan de slag gaan met de energietransitie.

Als het gaat om klimaatadaptatieve maatregelen nemen we die alleen als we in een gebied/wijk aan de slag gaan met de energietransitie. De aanpassingen die dan al plaatsvinden in de leefomgeving zijn dan meteen klimaatadaptief. Dus inderdaad gaat het ook om het benutten van koppelkansen. Een doel in Heemstede is om hemelwater zoveel mogelijk af te koppelen van het rioolstelsel. Bij warmtetransitie aanpassingen in een gebied/wijk koppelen we meteen af als dat mogelijk is. En stimuleren we de inwoners om zelf hemelwaterafvoer goed te regelen. Waar mogelijk zetten we eerst de beschikbare middelen in vanuit het beleid klimaatadaptatie.

Vraag 2

Pag. 4 In het stuk wordt de term energie armoede gebruikt. De wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid spreekt inmiddels van klimaat rechtvaardigheid (zie [Rechtvaardigheid in klimaatbeleid. Over de verdeling van klimaatkosten | Rapport | WRR](#)). Deze semantiek heeft een positievere, minder stigmatiserende benadering. Kan het woord energie armoede vervangen worden door het woord klimaat rechtvaardigheid?

Klimaatrechtvaardigheid dekt de lading niet als het gaat om een aanpak voor onze inwoners die zelf de middelen niet hebben om te investeren in de isoleren en energietransitie. Energiearmoede richt zich op de toegang tot betaalbare energiebronnen. Klimaatrechtvaardigheid richt zich veel meer op de bredere sociaaleconomische effecten en milieueffecten van klimaatverandering en klimaatbeleid. Energiearmoede kunnen we op gemeentelijke niveau op korte termijn onze inwoners bij ondersteunen. Bij klimaatrechtvaardigheid gaat het erom dat we aandacht hebben voor eerlijke en inclusieve oplossingen voor iedereen. Daarnaast is het een term die zowel landelijk als in Heemstede veelvuldig wordt gebruikt en juist de specifieke duiding geeft aan inwoners die het moeilijk hebben met het betalen van energielasten.

Vraag 3

Pag. 5 72% van de CO2 uitstoot komt in Heemstede vanuit de bebouwde omgeving. Waar komt de overige 28% vandaan?

De overige 28% komen met name uit verkeer en vervoer 21%, afval-water-industrie 6% en landbouw 1%. En de 72% gebouwde omgeving betreffen dus alle gebouwen van inwoners, ondernemers en het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed.

Vraag 4

Pag. 6 Er wordt veel verwacht van inwoners initiatieven voor duurzame energieopwekking. Onze indruk is dat veel inwoners zelf aan de slag gaan met een luchtwarmte pomp/ hybride warmtepomp. Waarom wordt daar niet juist op in gezet? Vooral omdat dit betaalbare oplossingen zijn dan een collectieve aardwarmte oplossing?

Het is een hele goed tussenoplossing voor inwoners die op dit moment hun traditionele cv ketel vervangen. Bij een groot aantal warmtepompen moeten woningen ook eerst goed geïsoleerd worden en dat vraagt ook een aanzienlijke investering van huiseigenaren. De aanleg van een warmtenet wordt gedaan door investeerders samen met de overheid.

Bij inzet van collectieve aardwarmte is het mogelijk (niet wenselijk) dat slechter geïsoleerde woningen ook aan kunnen sluiten. We zetten liever in op een collectieve warmtebron voor een straat/gebied.

Daarnaast zetten we nog steeds zoveel mogelijk in op hoogwaardige isolatie van woningen en besparen van zoveel mogelijk energie. Energiecoaches van HeemSteeds Duurzamer adviseren ook telkens op eerst isoleren en besparen voordat men overgaat naar een andere warmtebron.

Vraag 5

Pag. 9 Vanuit het nationaal isolatieprogramma is subsidie beschikbaar voor woningen.

Op dit moment scoort Heemstede landelijk als een van de slechtste gemeente als het gaat om het isoleren van woningen (zie ['Flinke verschillen tussen gemeenten bij slechte energielabels huizen' \(nos.nl\)](#)). In totaal is de opgave om 7.834 eengezinswoningen en 3.205 meergezinswoningen te isoleren naar minimaal energielabel B in 2030. In de Heemsteedse isolatie aanpak staan een aantal subsidie mogelijkheden. Hoe wordt de voortgang op de isolatie opgave gemonitord en denkt het college dit doel te halen zonder aanvullende stimuleringsmaatregelen?

Als het gaat om isolatie voor de koopwoningen worden bijvoorbeeld door de energiecoaches van HeemSteeds Duurzamer rapportages bijgehouden die ons informatie geven over de mate van isolatie. Daarnaast ontvangen we gegevens van RVO van aangevraagde subsidies voor isolatiemaatregelen en warmtepompen.

Bij de nieuwe regeling voor de koopwoningen onder de NHG grens gaan we een collectieve isolatie-aanpak uitvoeren. We monitoren op deze manier exact wat wordt uitgevoerd voor deze woningen.

Als het gaat om de 2500 corporatiewoningen in Heemstede worden deze cijfers bijgehouden door Elan wonen en Pre Wonen.

Daarnaast wordt op dit moment landelijk gewerkt aan applicatie waarmee we op een andere manier de energetische kwaliteit van woningen kunnen meten. Op basis van bouwjaar, gezinssamenstelling

en energieverbruik op straatniveau kunnen energielabels worden ingeschat. Dan is het 'af-labelen' van de woningen minder van belang en gaan we sturen op minder energieverbruik van de woningen.

Vraag 6

Pag. 9 In de Heemstede Isolatie aanpak staat dat om in aanmerking te komen voor de Spuk aanpak en de voorgestelde aanvullende subsidie sprake moet zijn van een WOZ waarde onder de €429.300,-.

Dit zijn in Heemstede 180 woningen, waarvan er 47 in een VVE zitten. Het totaal aantal woningen met een D, E, F en G label is 11.039 De subsidie regeling richt zich op 1.6% van de te isoleren woningen.

De Spuk regeling biedt mogelijkheden om de isolatiesubsidie breder in te zetten (80% moet volden aan een WOZ onder het gemiddelde in de gemeente of een WOZ waarde onder de NHG grens). Waarom kiest het college alleen voor woningen onder de NHG grens van €429.300 en niet voor een bredere inzet?

Er zijn in totaal 12897 woningen. Daarvan zijn er 10396 koopwoningen en 2501 woningcorporatiewoningen. In totaal hebben 6230 koopwoningen een (voorlopig) D/E/F/G label en 1109 woningcorporatiewoningen een D/E/F/G label. De bron hiervoor is de tool van de provincie Noord Holland: <https://servicepuntduurzameenergie.nl/doelgroepen-energiebesparing-in-beeld/>

De corporaties hebben aangegeven dat ze in 2028 alle woningen op een B label hebben. De SPUK Lokale Aanpak Isolatie is gericht op inwoners die zelf geen draagkracht hebben om hun woning te kunnen isoleren. Voor inwoners die voldoende draagkracht hebben bestaat de ISDE subsidie vanuit de rijksoverheid. Deze SPUK is bedoeld om inwoners nog extra financieel te ondersteunen naast de ISDE subsidie. De gemiddelde WOZ-waarde in Heemstede ligt op ruim 700.000. Als alle woningen onder deze WOZ-waarde in aanmerking komen dan is de SPUK Lokale Aanpak Isolatie van € 305.000 bij lange na niet toereikend. Dit bedrag is beschikbaar voor 209 woningen en daarom richten we ons eerste op de 180 woningen onder de NHG grens. Daarnaast zijn er ook nog 8 grondgebonden woningen zonder energielabel onder de NHG grens die mogelijk in aanmerking komen. Dat komt erop neer dat we 188 woningen van de 209 woningen een aanbod gaan doen. Als de deelname vele malen lager is dan de 180 kunnen we altijd na deze eerste doelgroep een nieuwe doelgroep bepalen.

Daarnaast gaan we in de Heemstede Isolatie Aanpak de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan een collectieve isolatie aanpak. Alleen niet iedereen kan gebruik maken van de gemeentelijke subsidie van € 1460,- maar natuurlijk wel van de landelijke ISDE subsidie om een woning te isoleren.

We zetten daarom ook in op drie verschillen wijkaanpakken/gebiedsaanpakken. Daar waar de wijken/straten meer draagkracht hebben, zetten we in op collectieve acties en dragen we in de vorm van een lening bij aan deze acties.

In het kader van de wet Natuurbescherming zijn soorten zoals vleermuizen, gierzwaluwen en mussen beschermd. We gaan deze beschermde diersoorten in beeld brengen. Dit doen we enerzijds samen met energiecorporaties in een bepaald gebied. Maar anderzijds gaat de gemeente samen met regiogemeenten een zogenaamd Soorten Management Plan (SMP) op laten stellen. Dit plan wordt gebaseerd op een uitgebreid ecologisch onderzoek van circa twee jaar. Alle beschermde diersoorten en hun verblijfplaatsen zijn beschreven en maatregelen zijn genomen om hen een andere plek te geven dan bijvoorbeeld de spouw of een dak van woningen. Met dit SMP wordt gestart als de middelen vanuit de rijksoverheid hiervoor aan provincies en gemeenten beschikbaar zijn gesteld.

Vraag 7

Pag. 11 Zonneparking sportpark Groenendaal, is zon op Heemstede hier nog actief bij betrokken om de groene stroom ten gunste te laten komen van omwonenden? Zo ja, op welke manier?

Zon op Heemstede is bij alle sessie betrokken die we met omwonenden en belanghebbenden tot nu toe hebben georganiseerd. Op het moment van aanbesteden van het project stellen we voorwaarden op waaraan partijen moeten voldoen. Vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) is 50% lokaal eigendom een belangrijke pijler. Dit wordt bij de uitvraag ook zeker een relevante pijler. Verder moeten we ons bij een project van deze omvang aan de regels van het aanbesteden houden.

Vraag 8

Pag. 14 Zonne energie lokaal opslaan op een batterij. Gaat deze batterij dagelijks gebruikt worden? Of alleen wekelijks en incidenteel bij evenementen?

Beide opties zijn mogelijk. We kunnen een kleinere batterij inzetten voor evenementen en de weekmarkt maar mogelijk kunnen we ook een batterij inzetten voor een gemeentelijke gebouw. Op dit moment wordt het gebruiken van batterijen nog nader onderzocht waarbij we zeer nauw samenwerken met onze netbeheerder Stedin.

Vraag 9

Pag. 14 Aan welke evenementen wordt gedacht bij het inzetten van de batterij?

Bij evenementen in Heemstede waarbij stroom nodig is voor het uitvoeren van het evenement. Dat kan dus zijn de Openlucht bioscoop, het Kidsfestival, Koningsdag en we onderzoeken ook de mogelijkheden voor de weekmarkt. Op het moment dat we een voorstel aan de raad voorleggen, kunnen we meer inzicht geven waar we de batterij(en) voor in kunnen zetten.

Vraag 10

Pag. 14 Er zijn ook batterij aggregaten te huren. Is dit niet een beter alternatief voor kleine evenementen? Zij huren nu immers dieselaggregaten?

Ja, dit is een goed alternatief voor een dieselaggregaat en dat is ook zeker iets wat onder dit project van batterijen kan vallen. Het gaat immers bij dit project om lokaal zonne-energie opslaan in batterijen. En dan natuurlijk ook zijn in een aggregaat die ingezet kan worden voor kleinere evenementen.

Vraag 11

Pag. 20 Door initiatieven van inwoners te faciliteren kunnen inwoners versnellen om van het aardgas af te gaan. Hoe worden inwoners gefaciliteerd? Zijn dit alleen de collectieve warmte projecten?

Nee het zijn niet alleen de collectieve warmteprojecten. We willen zoveel mogelijk alle inwoners faciliteren in het aardgasvrij maken van woningen. Of inderdaad al helemaal van het aardgas af gaan met een alternatieve warmtebron. De aanpakken kunnen per gebied van elkaar verschillen op basis van wat de vraag is. Door een goed participatieproces met de directe bewoners van een gebied kunnen we zo passend mogelijk faciliteren.

Vraag 12

Pag. 20 De kosten voor de batterij lopen nogal uiteen van €30k tot € 250k, afhankelijk van de opbrengst. Kun u dit nader toelichten?

Een eenvoudige kleine batterij die dus ook minder zonne-energie kan opslaan kost ongeveer 30K terwijl een grote batterij die voor bijvoorbeeld 200 huishoudens of een groter bedrijf energie opslaat kost meer dan 100K. Hoe meer vermogen om op te slaan des te hoger de initiële investering is.

Vraag 13

Pag. 20 De opbrengst van de batterij is afhankelijk van de juridische ruimte. Welke juridische ruimte?

Het opslaan van energie en daarna de distributie naar inwoners of bedrijven kan worden bestempeld als energiebedrijf. Dit betekent dat de gemeente gaat opereren als een energiebedrijf en daaraan zijn fiscale en juridische consequenties verbonden. De nieuwe Wet Collectieve Warmte en de Wet Gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie die mogelijk in 2024 in werking treden geven mogelijk richtlijnen hiervoor. Maar op dit moment is dat nog niet duidelijk. Er kunnen daarom juridische en fiscale belemmeringen ontstaan bij het verdelen van de duurzame energie vanuit een batterij.

Vraag 14

Pag. 21 Samen met het onderwijs wordt €250k geïnvesteerd. Welk verdeelsleutel hoort hierbij?

We hebben met alle scholen hierover een gesprek gevoerd. Op basis van deze gesprekken is inzichtelijk wat we voor scholen kunnen doen om te versnellen naast het traject van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Samen met de scholen bepalen we de meest effectieve verdeling van de middelen die het meest bijdragen aan de versnelling van de CO₂ reductie. En hierbij houden we vooral rekening met de afspraken die zijn gemaakt binnen het IHP zodat we geen onrendabele investeringen doen. Er wordt rekening gehouden met het moment dat de desbetreffende school 'aan de beurt is' vanuit het IHP.

Vragen en antwoorden CDA

1.Zijn er behalve de vier benoemde projecten, projecten die (gedeeltelijk) aan de criteria voldoen maar zijn afgevallen?

Er zijn wel veel ideeën het afgelopen jaar en voorafgaand geopperd die met name gingen over bestaande trajecten en beleid (denk aan bestaande afspraken binnen het IHP en verduurzaming gemeentelijk vastgoed). Het college heeft er specifiek voor gekozen dat we met het Energiepact initiatieven, aanpak en projecten ondersteunen die een versnelling generen op dat wat we al doen.

2.Welke verdeelsleutel wordt toegepast op het budget van 4.4 miljoen voor de toekenning aan de verschillende projecten?

Er is geen harde verdeelsleutel voor de verschillende projecten. Er is nu een schatting gemaakt op basis van de nu bekende bedragen en inschattingen. Het gaat om 50% voor gebiedsaanpakken, 25% voor zonneparking en een batterij en 25% voor het versneld verduurzamen van gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed. Uit de inventarisatie en het vooronderzoek dat we het afgelopen jaar hebben gedaan blijkt dat de projecten binnen deze ingeschatte verdeling gedaan kunnen worden. Voor elk project wordt een investeringsvraag voorgelegd aan de raad. Hieronder en op pagina 20 en 21 van de bijlagen een geschetst beeld van de bedragen die we nu weten.

- ✓ Zonneparking 900.000,-
- ✓ Batterij opslaan duurzame energie 250.000

- ✓ Wijkaanpakken (kosten communicatie en uitvoering 25.000)
  - Gebiedsaanpak urgentie voor energiebesparing aanvullingen op de NIP, SPUK en energiebesparingsprogramma 400.000
  - Gebiedsaanpak alternatieve warmtebron: Technische onderzoeken warmtetransitie 200.000
  - Gebiedsaanpak inwoners aan zet: Lenen aan huiseigenaren 300.000 (ontvangen we weer terug)

- ✓ Versneld verduurzamen vastgoed onderwijs en gemeentelijk verdienen we in circa 10 jaar weer terug 500.000,-

3a. Aan wie worden de gelden uitbetaald, particulieren / bedrijven?

Dit verschilt per onderdeel van het Energiepact:

- Zonneparking wordt aanbesteed en bedrijven en energiecoöperaties kunnen inschrijven
- Aanschaf van een batterij is bij een bedrijf
- Wijkaanpakken komt ten goede aan onze inwoners (particulieren in de vorm van een subsidie voor de lagere inkomens en in de vorm van een duurzaamheidslening voor hogere inkomens)
- Technische onderzoeken voor de warmtetransitie wordt door bedrijven uitgevoerd die deze expertise hebben
- Verduurzamen van onderwijs is met name zonne-energie, alternatieve warmtebronnen en dergelijke dus dat gaat naar bedrijven die dit installeren maar de scholen profiteren van lagere energielasten
- Gemeentelijk vastgoed versneld verduurzamen profiteren de installatiebedrijven van maar het gemeentelijk vastgoed bespaart op energielasten

3b. Het Energiepact stelt: " De investeringen verdienen we zoveel mogelijk terug, zodat alle Heemstedenaren er profijt van hebben". Wie wordt bedoeld met "we"? Worden de budgetten als lening beschikbaar gesteld? Op welke manier worden de investeringen terugverdiend zodat alle Heemstedenaren er profijt van hebben?

Zoals beschreven in het antwoord op vraag 2 en 3a worden sommige budgetten ingezet als lening. Aan de andere kant worden bedragen terugverdiend omdat scholen lagere energielasten hebben of omdat inwoners lagere energielasten hebben. Dus op die manier verdienen 'we' de investeringen zoveel mogelijk terug. Zowel inwoners, scholen, bedrijven als de gemeente hebben profijt. Door sommige budgetten als lening uit te zetten kunnen ze op een later moment voor nieuwe projecten worden ingezet. Het versneld verduurzamen van de gebouwde omgeving en zoveel mogelijk opwekken van duurzame energie in de eigen gemeente leidt tot profijt voor zoveel mogelijk Heemstedenaren.

4. Wordt als voorwaarde aan de uitbetaling een resultaatverbintenis gekoppeld?

Ook dit verschilt per onderdeel van het Energiepact. Als inwoners een subsidie of een lening krijgen dan moet daar zeker een resultaat voor worden geleverd. Dit geldt ook voor scholen en gemeentelijk vastgoed. En als het gaat om zonneparking dan is het resultaat dat we voor circa 200 huishoudens

zonne-energie gaan opwekken en dat we voldoen aan de afspraken uit de RES om zoveel zonne-energie in eigen gemeente op te wekken.

5. Welk bedrag / percentage aan organisatiekosten / overheadkosten wordt als redelijk beoordeeld?

Zo laag mogelijk aangezien we ook de CDOKE (Regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid) middelen ontvangen van de rijksoverheid voor capaciteit. Met deze middelen zijn we in staat geweest het team te bouwen dat de regie op de uitvoering van het Energiepact zoveel mogelijk op zich kan nemen. Het kan zijn dat we voor hele specifieke onderdelen extra moeten inhuren. Bijvoorbeeld op communicatie of de inhuur van specifieke expertise denk daarbij aan het uitvoeren van een Maatschappelijk Kosten Batenanalyse van het zonnepark of een onderzoek naar warmtebronnen.